

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018
VN/5428/2018-PLM-10

Julkisen versio
22.1.2019 Jani Oja

Puolustusministeriön ratkaisu Merivoimia koskevaan kanteluasiaan

Asian tausta

(J) Pääesikunta on 6.9.2018 päätöksellään (AO15621) ratkaisut Merivoimien esikunnan esikuntapäällikköä Timo Hirvosta koskevan laillisuusvalvonta-asian. Pääesikunta on päätöksessään katsonut, että Hirvonen on ollut esteellinen ratkaistuaan Rannikkolaivaston komentajana poikansa henkilökohtaista palkanosaa koskeneen asian. Lisäksi Pääesikunta on kyseisessä päätöksessä katsonut Hirvosen olleen esteellinen, kun hän on käynyt vaimonsa siskon puolison kehityskeskustelun ja laatinut häntä koskevan suoritusarvioinnin.

(J) Puolustusministeriöön on saapunut syksyn 2018 aikana kolme nimetöntä kirjettä, joissa on arvosteltu yksittäisten Merivoimien virkamiesten ja Pääesikunnan toimintaa asiassa.

Tarkastukseen sovellettavat säännökset ja asiassa tehdyt selvitystoimet

Tarkastukseen sovellettavat säännökset

(J) Perustuslain 68 §:n 1 momentin mukaan kukin ministeriö vastaa toimialallaan valtioneuvostolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja hallinnon asianmukaisesta toiminnasta. Perustuslakia koskevassa hallituksen esityksessä on kyseiseen lainkohtaan katsottu kuuluvaksi ministeriön velvollisuus ohjata ja valvoa alaistaan hallintoa (HE 1/1998 vp., s. 119).

(J) Hallintolain 53 a §:n mukaan viranomaisen, siihen palvelussuhteessa olevan tai muun julkista hallintotehtävää hoitavan lainvastaisesta menettelystä tai velvollisuuden täyttämättä jättämisestä voi jokainen tehdä hallintokantelun toimintaa valvovalle viranomaiselle.

(J) Hallintolain 53 b §:n mukaan valvova viranomainen ryhtyy niihin toimenpiteisiin, joihin se hallintokantelun perusteella katsoo olevan aihetta. Jos kantelun johdosta ei ole aihetta ryhtyä toimenpiteisiin, siitä tulee viivytyksettä ilmoittaa kantelun tekijälle. Hallintokantelua käsiteltäessä on noudatettava hyvän hallinnon perusteita ja turvattava niiden henkilöiden oikeudet, joita asia välittömästi koskee. Hallintolain 53 b §:n esitöiden (HE 50/2013 vp., s. 25) mukaan tilanteessa, jossa saman sisältöinen hallintokantelu on tehty useammalle valvovalle viranomaiselle, nämä voisivat keskenään ratkaista, mikä viranomainen tutkii kantelun. Tällöin kantelu ei antaisi muissa valvovissa viranomaisissa aihetta ryhtyä enempiin toimenpiteisiin. Useimmiten lienee perusteltua lähteä siitä, että kantelun käsittelee se viranomainen, jolle käsillä olevien aineellisoikeudellisten säännösten noudattamisen valvonta pääasiassa kuuluu ja joka on hallintohierarkkisen asemansa perusteella lähinnä kantelun kohdetta.

(J) Hallintolain 53 c §:ssä säädetään hallintokantelun johdosta annettavasta hallinnollisesta ohjauksesta. Pykälän mukaan valvova viranomainen voi hallintokanteluasiassa antamassaan

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018

VN/5428/2018-PLM-10

ratkaisussa kiinnittää valvottavan huomiota hyvän hallinnon vaatimuksiin tai saattaa tämän tietoon käsityksensä lain mukaisesta menettelystä. Jos tätä ei asian kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat huomioon ottaen pidetä riittävänä, valvottavalle voidaan antaa huomautus, jollei kantelun kohteena oleva teko luonteensa tai vakavuutensa perusteella anna aiheutta toimenpiteisiin muussa laissa säädetyn menettelyn käynnistämiseksi. Viimeksi mainitussa tapauksessa kantelun käsittely raukeaa.

(J) Puolustusvoimista annetun lain 26 §:n mukaan Pääesikunta on valtion keskushallintoon kuuluva viranomainen ja Puolustusvoimien johtoesikunta. Pääesikunta johtaa ja valvoo Puolustusvoimille säädettyjen tehtävien suorittamista.

Asiassa tehdyt selvitystoimet

(J) Puolustusministeriö on ottanut kirjeet (jatkossa *kantelut*) tutkittavaksi hallintolain 53 a §:n mukaisina hallintokanteluina. Puolustusministeriölle toimitetut kantelut ovat olennaisilta osiltaan koskeneet samoja asioita, kuin Pääesikunnalle toimitetut kantelut. Näin ollen kanteluiden pääasiallinen selvittämistä vastuu on kuulunut Pääesikunnalle ja puolustusministeriö on perustuslain 68 §:n nojalla varmistanut, että Pääesikunta on ryhtynyt asiassa asianmukaisiin toimenpiteisiin.

(J) Puolustusministeriö on tehnyt kahden ensimmäisen kantelun osalta selvityspyynnön Pääesikunnalle 8.10.2018 selvityspyynnöllä VN/5428/2018-PLM-3. Kolmannen kantelun osalta puolustusministeriö on tehnyt selvityspyynnön Pääesikunnalle 6.11.2017 selvityspyynnöllä VN/5428/2018-PLM-7.

(J) Pääesikunta on toimittanut puolustusministeriölle selvityspyynnöiden kohteena olevaa asiaa koskevan päätöksen, joka on tehty 4.12.2018.

Asiaa koskevien asiakirjojen julkisuutta koskevat päätökset

Lailisuusvalvontaratkaisun julkisuutta koskeva päätös

(J) Tämä asiakirja on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (*julkisuuslain*) 24 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla salassa pidettävä siltä osin, kun ratkaisussa käsitellään vireillä olevaa kanteluasiaa. Salassa pidettävät kohdat on merkitty kunkin tekstikappaleen alkuun merkinnällä (S).

Liiteasiakirjojen julkisuutta koskeva päätös

(J) Puolustusministeriöön toimitetut kantelut on määrätty salassa pidettäväksi julkisuuslain 24 §:n 6 kohdan perusteella.

(J) Osasta kanteluista ilmenevistä seikoista on tehty tutkintapyyntö toimivaltaiselle esitutkintaviranomaiselle, mistä johtuen kanteluiden sisältö tulee näiltä osin julkisuuslain mukaan määrätä salassa pidettäväksi. Jos kanteluiden muut kuin tutkintapyyntöjen alaiset osat julkaistaisiin, voisi kanteluiden mahdolliset muut hallussapitäjät päätellä ne menettelyt, joista tutkintapyyntö on tehty. Tämä voisi vaikeuttaa kyseisten mahdollisten rikosten selvittämistä, tutkinnan tarkoituksen toteutumista tai aiheuttaa haittaa muulle kyseisessä kohdassa kuvatulle salassapitointressille. Näin ollen ja kun puolustusministeriöllä ei ole tietoa mille muille tahoille kantelut mahdollisesti on toimitettu, päättää puolustusministeriö määrätä kyseiset kantelut ja asiaan liittyvän puolustusministeriön selvityspyynnön VN/5428/2018-PLM-3 kokonaan salassa pidettäväksi myös julkisuuslain 24 § 3 kohdan perusteella.

(J) Esitutkinnasta tiedottamisesta säädetään esitutkintalain 11 luvun 7 §:ssä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018
VN/5428/2018-PLM-10

Puolustusministeriön käsittelemät asiakokonaisuudet

1. Hallintolain esteellisyyssäännösten sovellettavuuden käsittely Pääesikunnan päätöksessä AO15621

Hallintolain soveltamisalaa koskeva asian käsittely päätöksessä AO15621

(J) Pääesikunnan päätöksessä AO15621 on sivuilla 5 ja 6 kuvattu Hirvosen menettelyä Rannikkolaivaston komentajana. Selvityksessä on tältä osin ollut kysymys siitä, että Hirvonen on päätöksestä ilmenevällä tavalla vahvistanut kyseisessä tehtävässä myös Rannikkolaivastossa palvelleen poikansa henkilökohtaisen palkanosan. Merivoimien asiassa annetussa lausunnossa on päätöksen mukaan katsottu, että Hirvonen ei ole ollut esteellinen vahvistamaan poikansa palkanosaa, koska hallintolain 4 §:n soveltamisalarajauksen mukaan lakia ei sovelleta sotilas- ja virkakäskyihin.

(J) Päätöksessä on sivuilla 8 – 10 kuvattu Hirvosen menettelyä Merivoimien esikuntapäällikön tehtävässä. Selvityksessä on tältä osin ollut osaltaan kysymys siitä, että Hirvonen on käynyt kehityskeskustelut esikunnan kanslian päällikön kanssa, vaikka heidän aviopuolisot ovat keskenään sisaruksia. Merivoimien asiassa antaman lausunnon mukaan esteellisyyshavainnon tekemisen jälkeen päätettiin, että Hirvonen ei tee jatkossa kanslian päällikköä koskevia päätöksiä, vaikka kyseiset päätökset olisivatkin massaluontoisia eli koko henkilöstöä koskevia ja jopa luonteeltaan sotilaskäskyasioita. Tästä voidaan päätellä, että Merivoimat on pitänyt myös kehityskeskustelujen käymistä sotilaskäskyasiana tai ainakin tällainen kuva lausunnosta päätökseen otetun kirjauksen perusteella voi syntyä.

(J) Päätöksessä on sivuilla 6 – 8 arvioitu hallintolain sovellettavuutta alaisen palkanosan ja suoritusarvioinnin hyväksymistä koskeviin asioihin. Samaa oikeudellista arviota on hyödynnetty päätöksen sivulla 11 arvioitaessa Hirvosen Merivoimien esikuntapäällikönä käymiä kehityskeskusteluita esikunnan kanslian päällikön kanssa. Päätöksessä soveltamisalarajauksen ulottuvuutta on arvioitu perustuslain 21 §:n 2 momentin hyvän hallinnon takeiden turvaamista koskevan lainkohdan, hallintolain esitöiden ja oikeuskirjallisuudessa esitettyjen kantojen perusteella.

(J) Päätöksen oikeudellisessa arviossa ei ole otettu selvästi kantaa siihen, sovelletaanko virkamiehen palkanosan vahvistamista ja kehityskeskustelujen käymistä koskevaan menettelyyn hallintolain 27 – 28 §:n esteellisyyssäännöksiä vai ainoastaan perustuslain 21 §:n perusteella sovellettavia hyvän hallinnon takeita. Tästä huolimatta päätöksessä on katsottu, että Hirvonen on toiminut kahdessa eri asiakokonaisuudessa nimenomaan hallintolain 28 §:n esteellisyyssäännösten vastaisesti.

Puolustusministeriön asiaa koskeva oikeudellinen arviointi

Hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyyssäännösten suora sovellettavuus henkilökohtaisen palkanosan määrittämistä ja kehityskeskustelujen käymistä koskevassa menettelyssä

(J) Hallintolain soveltamisalasta säädetään hallintolain 2 §:ssä. Kyseisen pykälän 1 ja 2 momentin mukaan hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista sekä hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä. Organisaatorisesti lakia sovelletaan muun muassa valtion viranomaisissa.

(J) Hyvän hallinnon perusteista säädetään lain 2 luvussa ja hallintoasian vireilletulua sekä käsittelyä koskevat säännökset on sijoitettu lain 3 – 8 ja 9 – 11 lukuihin. Hallinnon oikeusperiaatteista, kuten viranomaistoiminnan puolueettomuudesta säädetään 2 luvun 6 §:ssä. Sen sijaan esteellisyydestä ja esteellisyyssperusteista säädetään 5 luvun 27 ja 28 §:ssä. Hallintolain 6 §:n hallinnon oikeusperiaatteita sovelletaan hallintolakia koskevan hallituksen esityksen mukaan (HE 72/2002 vp.,

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018
VN/5428/2018-PLM-10

s. 49) hallintotoimintaan yleensä. Sen sijaan hallintolain 27 ja 28 §:n sisältämiä esteellisyttä koskevia säännöksiä sovelletaan kyseisten pykälien sanamuodon mukaan suoraan ainoastaan hallintoasian käsittelyyn. Tulkintaa, jonka mukaan kyseisiä esteellisyysäännöksiä sovelletaan suoraan ainoastaan hallintoasioiden käsittelyyn, tukee myös hallintolain esitöissä (72/2002 vp. s. 49 ja 59) esitetyt perustelut hyvän hallinnon periaatteita ja hallintoasiassa noudatettavaa menettelyä koskevasta jaottelusta (ks. esteellisyysäännösten soveltamisalasta myös Kirsi Kuusikko: Esteellisyys hallinnossa, Alma Talent 2018, s. 187-196). Tästä johtuen on ensin arvioitava, onko henkilökohtaisen palkanosan vahvistamisessa (sisältäen sekä suoritusarvion laatimisen alaisen kanssa, että suoritusarvion vahvistamisen) ja toisaalta kehityskeskustelujen käymisessä kyse hallintoasian käsittelystä.

(J) Hallintolain esitöiden (HE 72/2002 vp. s. 50) mukaan hallintoasian rajoja määrittävänä yleisohjeena voidaan pitää asian kuulumista hallinto-oikeudellisen muutoksenhakujärjestelmän piiriin. Tätä perustaa vasten asiat, jotka eivät voi tulla käsiteltäviksi hallintotuomioistuimissa, eivät lähtökohdiltaan ole hallintoasioita. Näin esimerkiksi virkaehtosopimuksen täytäntöönpano ja soveltaminen eivät kuuluisi hallintolain soveltamisalaan. Sama koskee työsopimuslain (55/2001) alaan kuuluvia asioita sekä henkilöstöasioiden yhteistoimintamenettelyä.

(J) Valtion virkamiehen virkasuhteen velvollisuudet ja oikeudet, kuten palkka, määräytyvät valtion virkamieslain (750/1994), valtion virkaehtosopimuslain (664/1970) ja näiden nojalla annettujen säädösten sekä valtion virkaehtosopimuslain mukaisessa menettelyssä laadittujen virkaehtosopimusten perusteella. Puolustusvoimien upseerien henkilökohtaisen palkanosan määrittämisestä koskevat sopimusmääräykset (jatkossa myös *määräykset*) on otettu hallinnonalakohtaiseen tarkentavaan virkaehtosopimukseen, joka koskee upseereihin ja määräaikaisiin reserviupseereihin sovellettavaa palkkausjärjestelmää (VES 270151). Kehityskeskustelujen käymistä koskevat määräykset on otettu sopimuskaudelle 2018-2020 9.3.2018 tehdyn valtion virka- ja työehtosopimuksen allekirjoittamispyytäkirjan 2 §:än (olennaisilta osiltaan vastaavanlaiset määräykset on otettu edeltävän sopimuskauden osalta Sopimuskaudelle 2014-2017 7.11.2013 tehdyn valtion virka- ja työehtosopimuksen allekirjoittamispyytäkirjan 4 §:än), mutta niitä koskevia määräyksiä on myös tarkentavassa virkaehtosopimuksessa (VES 270151), esimerkiksi sen 4 §:ssä.

(J) Virkaehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevan erimielisyyden neuvottelujärjestyksestä on määrätty valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen 2. liitteen 7 §:ssä. Sen mukaan erimielisyydestä on neuvoteltava virastossa. Mikäli yhteisymmärrykseen ei päästä, sovelletaan valtion virkaehtosopimusasioiden pääsopimuksessa (21.12.1993) sovittua menettelyä. Myös edellä mainitun tarkentavan virkaehtosopimuksen 10 §:n mukaan, suoritusarviointia koskevien erimielisyyksien ratkaisemiseen sovelletaan samaa menettelyä, kuin mistä on sovittu valtion virkaehtosopimusasioiden pääsopimuksessa. Pääsopimuksen 5 §:ssä määrätään virkaehtosopimusten soveltamiserimielisyyksiä koskevasta neuvottelumenettelystä.

(J) Oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetun lain (646/1974) 1 §:n mukaan työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena muun muassa virkamiesten virkaehtosopimuksia koskevat riita-asiat, kun kysymys on siitä, onko jokin menettely virkaehtosopimuksen mukainen. Työtuomioistuimesta annetun lain 11 §:n 2 momentin mukaan, jos virkaehtosopimuksen mukaan sitä koskevasta tai siitä johtuvasta riitaisuudesta on sovinnon aikaansaamiseksi ensin neuvoteltava, ei riita-asiaa saa työtuomioistuimessa tutkia, ennen kuin sellainen neuvottelu on tapahtunut.

(J) Edellä mainitusta seuraa, että henkilökohtaisen palkanosan määrittämisestä ja kehityskeskustelujen käymistä koskevat virkaehtosopimusoikeudelliset erimielisyydet ratkaistaan hallinto-oikeuksien sijasta työehtosopimuksiin sovitussa neuvottelumenettelyssä ja työtuomioistuimessa. Puolustusministeriö katsoo näin ollen, että henkilökohtaisen palkanosan määrittämisessä ja kehityskeskustelujen käymisessä on kyse hallintolain esitöiden tarkoittamasta virkaehtosopimusten täytäntöönpanosta ja soveltamisesta. Näillä perusteilla puolustusministeriö katsoo, ettei suoritusarvion tekemisessä tai kehityskeskustelujen käymisessä ole kyse

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018
VN/5428/2018-PLM-10

Pääesikunnan päätöksessä ilmenevällä tavalla kenenkään etua, oikeutta tai velvollisuutta koskevan hallintoasian käsittelystä. Edellä mainitusta johtuen puolustusministeriö katsoo, etteivät hallintoasioiden käsittelyyn sovellettavat hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyyssäännökset tule asiassa suoraan sovellettavaksi.

Vaikka hallintolakia koskevassa hallituksen esityksessä todetaan, virkaehtosopimuksen täytäntöönpano ja soveltaminen eivät kuulu hallintolain soveltamisalaan, tulkitsee puolustusministeriö kyseisellä tarkoitetun, että näissä asioissa ei ole kyse hallintoasian käsittelystä. Puolustusministeriön tulkinta perustuu siihen, että kyseisessä kohdassa on arvioitu hallintoasian käsitettä, muttei hallintolain soveltamisalaa.

Sotilas- ja virkakäskyasioita koskeva hallintolain soveltamisalan rajaus

(J) Hallintolain 4 §:n mukaan kyseistä lakia ei sovelleta sotilaskäskyihin eikä muihin tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista koskeviin hallinnon sisäisiin määräyksiin. Hallintolain esitöiden (HE 72/2002 vp, s. 56-57) mukaan hallinnon sisäisillä määräyksillä tarkoitetaan tässä hallinnon sisäisiin käskynalaisuussuhteisiin perustuvia virkakäskyasioita.

(J) Sotilaskäskyasiana pidetään sellaisia Puolustusvoimia ja siinä palvelevia koskevia asioita, jotka asianomainen esimies ratkaisee sotilaallisen päällikköasemansa perusteella. Sotilaskäskyasiana käsiteltäviä asioita ei ole rajattu lainsäädännössä tarkasti. Tyypillisiä sotilaskäskyasioita ovat sotilaallisten toimenpiteiden valmistelu ja johtaminen, asevelvollisten kouluttaminen sekä sotilaallisen joukon sisäisen hengen, kurin ja järjestyksen ylläpitäminen. Esitöiden mukaan säännöksessä tarkoitettujen virkakäskyjen ja sotilaskäskyjen antaminen ei ole hallintoasian ratkaisemista, vaan tosiasiallista hallintotoimintaa.

(J) Esitöiden mukaan virkakäskyjä voi yleensä antaa saman viraston esimiesasemassa oleva virkamies. Myös ylempi viranomaislainen voi antaa virkakäskyjä alaiselleen viranomaiselle. Ehdotettu soveltamisalan rajaus koskisi ainoastaan viran hoitamiseen välittömästi liittyviä virkakäskyasioita. Rajaus ei näin ollen ulottuisi niihin tapauksiin, joissa virkakäsky kohdistuu virkamieheen henkilökohtaisesti. Tällaisia ovat esimerkiksi kurinpitoa koskevat päätökset.

(J) Koska henkilökohtaisen palkanosan ja kehityskeskustelujen käymisen katsotaan edellä mainituin tavoin olevan luonteeltaan virkaehtosopimusten täytäntöönpanoa ja soveltamista, ei näissä asioissa ole kyse myöskään hallintolain 4 §:n soveltamisalan rajauksessa tarkoitetuista sotilas- ja virkakäskyasioista. Hallintolaki tulee näin ollen hallinnon yleislakina asiassa sovellettavaksi.

Viranomaisen toimien ja hallintotoiminnan puolueettomuusvaatimus

(J) Edellä on todettu, että virkamiehen henkilökohtaisen palkanosan määrittämisessä ja kehityskeskustelujen käymisessä ei ole kyse hallintoasian käsittelystä, muttei toisaalta myöskään sotilas- tai virkakäskyasiasta. Hallintolain on myös katsottu tulevan sovellettavaksi hallintolain 2 §:n nojalla hallinnon yleislakina, koska näissä menettelyissä on ollut kyse viranomaisen toiminnasta, eikä hallintolain soveltamisalarajauksen perusteella lain soveltamista tähän toimintaan ole rajattu.

(J) Hallintolain 2 §:n yksityiskohtaisia perusteluja koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp., s. 49) mukaan lain 2 luvun hyvän hallinnon perusteita sovellettaisiin viranomaistoimintaan yleisesti. Hallintolakia koskevan hallintovaliokunnan mietinnön (HaVM 29/2002 vp., s.5) mukaan hallintoasian käsitteen määrittely on ollut vaikeaa, mutta sen tarkan määrittelyn tarvetta vähentää valiokunnan mukaan se, että hallintolakia sovelletaan hallintoasian käsittelyn lisäksi yleisesti hallintotoimintaan ja hallinnon toimintaan. Valiokunta on myös todennut, että hallinnon asiakkaiden näkökulmasta hallintoviranomaisten ja yksityisten julkisia hallintotehtäviä hoitavien tahojen toiminta näyttää viranomaistoimintana, jossa keskeistä asiakkaan oikeuksien ja oikeussuojan toteuttamiseksi ei ole tunnustaa hallintoasiana, vaan kyetä varmistumaan siitä, täyttääkö asiaa tai hallintotoimia suorittava viranomaislainen tai muu taho veloitteensa asianmukaisesti.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018
VN/5428/2018-PLM-10

(J) Hallintolain 2 §:n ja sitä koskevien lain esitöiden perusteella puolustusministeriö katsoo, että henkilökohtaisen palkanosan määrittämisessä ja kehityskeskustelujen käymisessä tulee noudattaa hallintolain 2 luvussa säädettyjä hyvän hallinnon perusteita.

(J) Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen toimien on oltava puolueettomia. Lain esitöiden mukaan (HE 72/2002 vp., s. 60) vaatimus viranomaisen toimien puolueettomuudesta ilmentää hallinto-oikeudellista objektiviteettiperiaatetta. Sen mukaan hallintotoiminta ei saa perustua epäasiallisiin tai hallinnolle muuten vieraisiin perusteisiin. Tällaisia perusteita voivat olla esimerkiksi ystävien suosinta, henkilökohtaisen hyödyn tavoittelu tai julkisyhteisön erityisten taloudellisten etujen tavoittelu. Viranomaisen päätöksenteon ja toiminnan yleensäkin on oltava puolueetonta ja objektiivisesti perusteltavissa. Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että puolueettomuusvaatimuksen nimenomaisesti konkretisoi säädösten hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyysäännökset. Oikeuskirjallisuudessa on myös katsottu, että muun kuin hallintoasian ratkaisemisen kohdalla saatetaan joutua arvioimaan sitä, edellyttääkö puolueettomuusvaatimuksen toteutuminen asianmukaisesti joissakin tilanteissa käytännössä myös esteellisyysäännösten soveltamista (Kirsi Kuusikko: Esteellisyys hallinnossa, s. 193).

Puolustusministeriö katsoo edellä mainitun perusteella, että muun kuin hallintoasian käsittelyssä, eli tosiasiallisessa hallintotoiminnassa tai muussa viranomaisen toiminnassa, on hallintolain 6 §:n puolueettomuusvaatimuksen asettamia vaatimuksia arvioitava vähintään asia- tai toimintatyyppittäin erikseen ja arvioitava, että edellyttääkö puolueettomuusvaatimus hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyysäännösten soveltamista myös sellaisen asia- tai toimintatyyppin käsittelyyn, jossa ei ole kyse hallintoasian käsittelystä.

(J) Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Käsitteilyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

(J) Perustuslaki koskevan hallituksen esityksen (HE 1/1998 vp., s. 80) ja hallitusmuotoa koskevan hallituksen esityksen (HE 309/1993, vp., s. 74) mukaan perustuslain 21 § muodostaa kokonaisuuden, jolla turvataan oikeutta hyvään hallintoon. Jälkimmäisen hallituksen esityksen mukaan myös viranomaistoiminnan puolueettomuuden vaatimuksen on katsottu kuuluvan pykälän 1 momentissa mainitun asianmukaisen käsitteilyn käsitteeseen. Kyseisessä hallituksen esityksessä myös todetaan, että ehdotukseen sisältyy vaatimus lainkäytön ja hallinnon oikeussuojatakeiden turvaamisesta eduskunnan hyväksymällä lailla.

(J) Edellä mainittua hallituksen esitystä (HE 309/1993 vp) koskevassa perustuslakivaliokunnan mietinnössä (PeVM 25/1994 vp, s.6) todetaan, että perustuslain systematiikassa oman ryhmänsä muodostavat sellaiset perusoikeusäännökset, jotka on muotoiltu lainsäätäjän turvaamisvelvollisuuksiksi. Tällaisesta lainsäätäjän turvaamisvelvollisuudesta on puolustusministeriön mielestä kyse esimerkiksi perustuslain 21 §:ssä mainitussa yleisessä viittauksessa hyvän hallinnon takeiden turvaamiseen lailla. Kyse on siis tältä osin lainsäätäjän positiivisesta toimintavelvoitteesta. Yksilön oikeuden muotoon kirjoitetuista säännöksistä perustuslailliset toimeksiannot poikkeavat sikäli, että ne kohdistuvat suoraan vain lainsäätäjään, eivätkä sellaisinaan ole suoraan sovellettavissa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa. Vaikka viranomaistoiminnan puolueettomuutta ei ole nimenomaisena oikeutena turvattu perustuslain 21 §:ssä, on sen silti katsottu kuuluvan pykälän 1 momentissa nimenomaisesti mainittuun asianmukaisen käsitteilyn vaatimukseen. Käytännössä kyseisen vaatimuksen suorassa soveltamisessa muun kuin hallintoasian käsittelyä koskevaan esteellisyysarviointiin on tältäkin osin haasteena se, että puolueettomuuden konkretisoivat esteellisyysperusteet ilmenevät yksilöidysti ainoastaan hallintolain hallintoasioiden käsittelyä koskevasta 27 ja 28 §:stä. Puolustusministeriö kuitenkin katsoo, että perustuslain 21 §:stä ilmenevä vaatimus viranomaistoiminnassa tapahtuvasta

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018
VN/5428/2018-PLM-10

asian asianmukaisesta käsittelystä tulee ottaa huomioon arvioitaessa hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyyssperusteiden soveltamista hallintolain 6 §:n puolueettomuusvaatimuksen perusteella.

(J) Hallintolain 6 §:ssä säädetyn puolueettomuusvaatimuksen sisältöä ei ole kyseisessä pykälässä konkretisoitu. Puolustusministeriö katsoo, että asiassa on näin ollen arvioitava hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyyssäännösten soveltamisen tarvetta puolueettomuusvaatimuksen toteuttamiseksi. Virkamiehille suoritettava palkka maksetaan julkisin varoin, joiden asianmukaiseen käyttöön tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tämän lisäksi valtion virkamieslain 13 §:n mukaan asianomaisen viranomaisen on huolehdittava siitä, että virkamiehelle annetaan virkasuhteesta johtuvat edut ja oikeudet sellaisina kuin ne hänelle kuuluvat. Kyseiset toisaalta julkisten varojen ja siten viranomaistoiminnan ulkoiseen luotettavuuteen sekä toisaalta yksittäisen virkamiehen oikeuksien toteutumisen varmistamiseen liittyvät näkökulmat edellyttävät puolustusministeriön arvion mukaan hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyyssäännösten soveltamista virkamiehen henkilökohtaisen palkanosan määrittämisessä ja kehityskeskustelujen käymisessä. Tästä johtuen puolustusministeriö katsoo, että hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyyssäännökset tulevat virkamiehen henkilökohtaisen palkanosan määrittämistä ja kehityskeskustelujen käymistä koskevissa menettelyissä sovellettaviksi.

Pääesikunnalle asiassa annettava ohjaus

(J) Edellä mainituilla perusteilla puolustusministeriö katsoo, että Pääesikunnan laillisuusvalvontaratkaisun lopputulos, jossa Hirvosen katsottiin menetelleen hallintolain esteellisyyssäännösten vastaisesti, on ollut oikea. Sen sijaan päätöksessä esitetyt hallintolain esteellisyyssperusteiden soveltuvuutta koskevat perustelut ovat puolustusministeriön mukaan olleet puutteelliset. Näiden perusteluiden merkittävyyttä on asiassa lisännyt se, että Merivoimien lausunnossa oli nimenomaisesti kiistetty hallintolain esteellisyyssäännösten soveltuminen arvioitavana olevaan asiaan. Tästä johtuen puolustusministeriö katsoo, että Pääesikunnan olisi tullut perustella päätöksessään tarkemmin, miksi esteellisyyssäännöksiä sovelletaan asiaan.

(J) Puolustusministeriö katsoo, että hallintokantelun käsittelyn perusteella annettavasta laillisuusvalvontaa koskevasta ratkaisusta tulee ilmetä selkeästi ja yksiselitteisesti asiaan sovellettavat säännökset. Kanteluasiassa annettavan ratkaisun perustelemisesta säädetään hallintolain 53 b §:n 4 momentissa, 44 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 45 §:n 1 momentissa. Puolustusministeriö katsoo erityisesti, että mikäli hallintokantelun käsittelyssä arvioidaan yksittäisen virkamiehen toimintaa, on kyseisen virkamiehen oikeusturvan kannalta olennaista, että hänelle selviää mitä säännöksiä hänen arvioitavana olevaan menettelyyn sovelletaan ja miten hänen menettelyään on tämän sovellettavan säädöspohjan perusteella arvioitu. Viranomaisen sisäisen toiminnan suunnittelulla, ohjaamisella ja koulutuksella on pyrittävä varmistamaan, että yksittäiset virkatoimet suoritetaan hallintolain 6 §:n puolueettomuusvaatimuksen mukaisesti. On virkatoimessa sitten kyse hallintoasian ratkaisemisesta, tosiasiallisesta hallintotoiminnasta tai hallinnon sisäisestä toiminnasta. Tästä huolimatta esteellisyyssarviointiin ja sitä koskevan ratkaisun tekemisestä vastaa virkamies itse. Puolustusministeriö saattaa hallintolain 53 c §:n nojalla tämän lainmukaista menettelyä koskevan käsityksensä Pääesikunnan tietoon.

(J) Edellä mainituilla perusteluilla puolustusministeriö katsoo, että Pääesikunnan laillisuusvalvontaa koskevassa päätöksessä AO15621 ei ole riittävän selvästi esitetty Hirvosen menettelyyn sovellettavia säännöksiä. Puolustusministeriö kiinnittää tältä osin Pääesikunnan huomiota hallintolain 53 c §:n perusteella laillisuusvalvontaa koskevien päätösten riittävään perustelemiseen.

2. Esteelliseksi katsotun virkamiehen alaisen määrääminen toimimaan esimiehensä sijaisena

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018

VN/5428/2018-PLM-10

(J) Pääesikunnan päätöksestä AO15621 ilmenee, että Merivoimien esikunnan päällikkönä toiminut Hirvonen on ollut esteellinen käymään Merivoimien esikunnan kanslian päällikön Petri Virtasen kehityskeskusteluja ja tekemään häntä koskevaa suoritusarviointia. Esteellisyys on korjattu kumoamalla Virtasesta tehty suoritusarviointi ja laatimalla uusi suoritusarviointi Merivoimien henkilöstöpäällikkö Pekka Varjosen toimesta. Merivoimien henkilöstöpäällikkö on organisatorisesti Merivoimien esikunnan esikuntapäällikön alainen.

(J) Hallintolain 30 §:n mukaan esteellisen virkamiehen tilalle on viipymättä määrättävä esteetön virkamies. Kyseisen pykälän esitöiden mukaan tavallisesti olisi meneteltävä niin, että asianomainen viranomainen tai, jos kyse on viraston ylimpänä toimivasta virkamiehestä, ylempi viranomainen määrää esteettömän virkamiehen käsittelemään asian.

(J) Puolustusministeriö katsoo, että nyt arvioitavana olevan asian tyyppisissä asioissa, joissa esteellisyys perustuu virkamiehelle tai tämän läheiselle päätöksestä mahdollisesti seuraavaan positiiviseen tai negatiiviseen vaikutukseen, hallintolain esteellisyysäännösten tarkoituksen täyttäisi parhaiten menettely, jossa päätöksen esteellisen virkamiehen sijasta määrättäisiin laatimaan muu kuin esteellisen virkamiehen alainen. Esteellisyysratkaisu tulee lähtökohtaisesti päätöstä laativan virkamiehen tietoon, jolloin alaisesimiessuhde voi vaikuttaa helpommin päätöstä laativan virkamiehen suhtautumiseen itse päätettävänä olevaan asiaan kuin, jos päätöksen laatisi muu kuin esteellisen virkamiehen alainen. Asia liittyy niin kutsuttuun esimiesjäävyyteen. Päätöksen laatijaa määrättäessä tulisi toisin sanoen ottaa huomioon hallintolain 6 §:n puolueettomuus vaatimus ja sen ilmentämä hallinto-oikeudellinen objektiviteettiperiaate.

(J) Vaikka esteellinen virkamies ei tosiasiallisesti painostaisi tai muuten ohjaisi alaisensa päätöksentekoa, voi kyseinen alaisesimiessuhde vaikuttaa päätöksenteon julkiseen luotettavuuteen ilman, että esteellinen virkamies tosiasiallisesti osallistuisi päätöksentekoon.

(J) Näillä perusteluilla puolustusministeriö katsoo, että esteellisyystilanteissa määrättäessä esteellisen virkamiehen tilalle esteetöntä virkamiestä, tulisi esteellisen virkamiehen alaisen määräämistä asian ratkaisijaksi välttää. Puolustusministeriö saattaa hallintolain 53 c §:n nojalla tämän lainmukaista menettelyä koskevan käsityksensä Pääesikunnan tietoon.

3. Merivoimien esikunnan ilmapiirin selvittäminen

(J) Kahdessa jälkimmäisessä kantelussa todetaan, että Merivoimien esikuntaan on luotu esteellisyysasian tultua ilmi pelon ilmapiiri. Pääesikunnan laillisuusvalvontaa koskevassa päätöksessä AO21379 todetaan, että esitetyt väitteet Merivoimien esikunnassa järjestetyssä info-tilaisuudessa tai yleisemmin esikunnassa vallinneesta ilmapiiristä eivät ole yhtäältä laillisuusvalvonnan asiakirjaselvityksiin perustuvien keinoin enempää selvitettävissä eivätkä toisaalta myöskään objektiivisesti arvioitavissa.

(J) Työturvallisuuslain 28 §:n mukaan, jos työssä esiintyy työntekijään kohdistuvaa hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, työnantajan on asiasta tiedon saatuaan käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin epäkohdan poistamiseksi. Kyseistä pykälää koskevan hallituksen esityksen mukaan epäasiallinen kohtelu voi olla työntekijöiden kesken tapahtuvaa tai sitä voi tapahtua esimiehen ja työntekijän välillä. Hallituksen esityksen mukaan työnantajan tulee saatuaan tiedon epäasiallisesta kohtelusta pyrkiä selvittämään tapahtumien kulku ja ryhtyä käytettävissään oleviin toimenpiteisiin epäkohdan poistamiseksi.

(J) Puolustusministeriö katsoo, että kanteluissa kuvattu pelon ilmapiirin luominen on riittävällä tavalla yksilöity ilmoitus työturvallisuuslain 28 §:ssä tarkoitetusta epäasiallisesta kohtelusta, joka tulee työnantajalla käytettävissä olevilla keinoilla selvittää. Puolustusministeriö kiinnittää Pääesikunnan huomiota hallintolain 53 c §:n perusteella siihen, että mikäli kantelussa esitettyä väitettä ei voida

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018
VN/5428/2018-PLM-10

tutkia laillisuusvalvonta-asiana tai laillisuusvalvonnan keinoin, tulee asia siirtää sellaiseen menettelyyn, jossa asian selvittäminen esimerkiksi henkilöstöhallinnon toimenpitein on mahdollista.

4.

(J) Puolustusministeriö pyytää Pääesikuntaa selvittämään väitteet ja esittämään niistä perustellun kantansa.

5. Hirvosen esteellisyysasian virkamiesoikeudellinen käsittely

(J) Pääesikunnan laillisuusvalvontapäätöksessä AO21379 on selvitetty Hirvosen esteellisyyttä koskeneen ratkaisun AO15621 virkamiesoikeudellista käsittelyä. Laillisuusvalvontapäätöksen mukaan Merivoimien komentaja on käynyt keskusteluja esikuntapäällikön kanssa tämän esimiehenä ja viitannut tällöin Pääesikunnan laillisuusvalvonta-asiassa antaman päätöksen toimenpiteisiin. Pääesikunnan laillisuusvalvontapäätöksessä AO21379 todetaan, että asiassa on jäänyt tarkemmin selvittämättä mainitun keskustelun tarkoitus ja se, onko keskustelulla viitattu esimerkiksi työnjohdolliseen puhutteluun tai muuhun työnantajan toimenpiteisiin rinnastettavaan puuttumiseen tai ohjaukseen.

(J) Pääesikunta on Hirvosen esteellisyyttä koskeneessa ratkaisussaan AO15621 todennut hänen toimineen esteellisyyssäännösten ja siten hallintolain vastaisesti. Puolustusministeriö katsoo, että kun yksittäisen virkamiehen todetaan laillisuusvalvontaselvityksessä saatujen tietojen perusteella toimineen lainvastaisesti, on kyseinen laillisuusvalvontaratkaisu annettava tiedoksi henkilöstöhallinnolle. Näin henkilöstöhallinto voi tehdä asiassa vaadittavan virkamiesoikeudellista menettelyä koskevan arvioinnin.

(J) Pääesikunnan laillisuusvalvontapäätös AO21379 on sen jakelutietojen mukaan toimitettu Puolustusvoimien henkilöstöpäällikölle. Päätöksessä ei kuitenkaan todeta, miksi tieto päätöksestä oli hänelle toimitettu. Puolustusministeriö katsoo, että laillisuusvalvontapäätöksessä, joka toimitetaan henkilöstöhallinnolle tiedoksi, tulisi ilmetä, että päätös annetaan tiedoksi mahdollisen virkamiesoikeudellisen arvion tekemiseksi. Puolustusministeriö saattaa hallintolain 53 c §:n nojalla tämän lainmukaista menettelyä koskevan käsityksensä Pääesikunnan tietoon.

6. Poliisia koskevan esteellisyysväitteen siirtäminen sisäministeriöön

(J) Puolustusministeriöön 1.11.2018 toimitetussa kantelussa oli kiinnitetty huomiota poliisijohdon vierailuun Merivoimissa. Kantelussa on pohdittu sitä, onko kyseisessä tilaisuudessa keskusteltu seikoista, jotka mahdollisesti tekisivät kyseiset poliisit esteellisiksi tietyissä virkatehtävissään.

(J) Pääesikunnan laatiman laillisuusvalvontapäätöksen AO21379 mukaan Pääesikunta on selvittänyt kyseisen tilaisuuden järjestelyt ja oikeudellisena arviona todennut Merivoimien osalta, että kyse on saadun selvityksen perusteella ollut asianmukaisesta sidosryhmätapaamisesta. Tämä lisäksi Pääesikunta on katsonut, että se ei arvioi toisen viranomaisen eikä myöskään toisen viranomaisen palveluksessa olevien yksittäisten virkamiesten toimintaa. Tältä osin esteellisyysväitteet on tehtävä kyseiselle viranomaiselle.

(J) Hallintolain 21 §:n mukaan viranomaisen, jolle on erehdyksestä toimitettu asiakirja sen toimivaltaan kuulumattoman asian käsittelemiseksi, on viipymättä siirrettävä asiakirja toimivaltaiseksi katsomalleen viranomaiselle.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018
VN/5428/2018-PLM-10

(J) Puolustusministeriö siirtää kantelun tässä kohdassa mainitun asian osalta sisäministeriöön. Asiassa Pääesikunnan toimesta hankittu selvitys toimitetaan siirrettävän kantelun mukana.

Yhteenveto

(J) Puolustusministeriö on tutkinut ministeriöön saapuneet kolme kirjettä hallintolain mukaisina kanteluin. Puolustusministeriö on tehnyt kanteluiden perusteella kaksi selvityspyyntöä Pääesikuntaan. Puolustusministeriö on saanut Pääesikunnalta tiedoksi laillisuusvalvontapäätöksen AO21379. Puolustusministeriöllä on myös ollut käytettävissä Pääesikunnan tekemä laillisuusvalvontapäätös AO15621.

(J) Puolustusministeriö on antanut asiassa hallintolain 53 c §:n nojalla hallinnollista ohjausta Pääesikunnalle. Käytetyt ohjaukset ovat lievimpiä pykälän mahdollistamia ohjauksia.

(J) Puolustusministeriö on tällä hallintokanteluita koskevalla laillisuusvalvontapäätöksellä saattanut hallintolain 53 c §:n nojalla Pääesikunnan tietoon käsityksensä lain mukaisesta menettelystä seuraavilta osin:

1. (J) Hallintokantelun käsittelyn perusteella annettavasta laillisuusvalvontaa koskevasta ratkaisusta tulee ilmetä selkeästi ja yksiselitteisesti asiaan sovellettavat säännökset. Sovellettavia säännöksiä koskeviin laillisuusvalvontaratkaisun perusteluihin tulee kiinnittää erityistä huomiota, mikäli valvonnan kohteella on ollut epäselvää sen suhteen mitä säännöksiä asiaan on tullut soveltaa. Laillisuusvalvontaratkaisua koskevat perustelut edellyttävät erityistä huomiota myös silloin, mikäli hallintokantelun käsittelyssä arvioidaan yksittäisten virkamiesten toimintaa. Tällöin laillisuusvalvontaratkaisulla voi olla merkitystä arvioitavana olevan virkamiehen oikeusturvan kannalta. Tällöin virkamiehelle tulee olla selvää, mitä säännöksiä hänen arvioitavana olevaan menettelyyn sovelletaan ja miten hänen menettelyään on tämän sovellettavan säädöspohjan perusteella arvioitu.
2. (J) Esteellisyytilanteissa määrättäessä esteellisen virkamiehen tilalle esteetöntä virkamiestä, tulisi esteellisen virkamiehen alaisen määräämistä asian ratkaisijaksi välttää.
3. (J) Kun yksittäisen virkamiehen todetaan laillisuusvalvontaselvityksessä saatujen tietojen perusteella toimineen lainvastaisesti, on kyseinen laillisuusvalvontaratkaisu annettava tiedoksi henkilöstöhallinnolle. Näin henkilöstöhallinto voi tehdä asiassa vaadittavan virkamiesoikeudellista menettelyä koskevan arvioinnin. Lisäksi laillisuusvalvontapäätöksessä, joka toimitetaan henkilöstöhallinnolle tiedoksi, tulisi ilmetä, että päätös annetaan tiedoksi mahdollisen virkamiesoikeudellisen arvion tekemiseksi.

(J) Puolustusministeriö on tällä laillisuusvalvontapäätöksellä kiinnittänyt hallintolain 53 c §:n nojalla Pääesikunnan huomiota hyvän hallinnon vaatimuksiin seuraavilta osin:

1. (J) Pääesikunnan laillisuusvalvontaa koskevassa päätöksessä AO15621 ei ole riittävän selvästi perusteltu ja selvitetty Hirvosen menettelyyn sovellettavia säännöksiä. Epätarkkuus sovellettavien säännösten esittämisessä koski hallintolain soveltamisalarajausta ja sitä, sovellettiinko Hirvosen menettelyyn suoraan hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyyssäännöksiä.
2. (J) Mikäli kantelussa esitettyä väitettä ei voida tutkia laillisuusvalvonta-asiana tai laillisuusvalvonnan keinoin, tulee asia siirtää sellaiseen menettelyyn, jossa asian selvittäminen esimerkiksi henkilöstöhallinnon toimenpitein on mahdollista. Huomion kiinnittäminen koski kanteluissa kuvattuun pelon ilmapiiriin luomista koskevan väitteen riittävää selvittämistä työturvallisuuslain 28 §:ssä tarkoitettuna epäasiallisena kohteluna.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Timo Tuurihalme

22.1.2019

VN/5428/2018
VN/5428/2018-PLM-10

(J) Puolustusministeriö on tällä päätöksellä lisäksi siirtänyt poliisia koskevan kanteluasian sisäministeriölle.

(J) Tämä ratkaisu annetaan tiedoksi puolustusministeriön resurssipoliittiselle osastolle mahdollista virkamiesoikeudellista arviointia ja muita toimenpiteitä varten. Ratkaisu annetaan myös tiedoksi valtioneuvoston oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle näiden laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamista varten. Ratkaisu annetaan myös tiedoksi tasavallan presidentin kanslialle ylipäällikön tiedottamiseksi ratkaisusta. Koska kantelujen laatijat ovat jääneet asiassa tuntemattomiksi, ratkaisua ei voida antaa heille tiedoksi. Tässä asiassa kanteluja koskeva ratkaisu pyritään saamaan kantelijoiden tietoon tiedottamalla siitä puolustusministeriön internet-sivuilla.

(J) Asian käsittely hallintokanteluista koskevana laillisuusvalvonta-asiana on muilta kuin edellä mainitun lisäselvityspyynnön osalta päättynyt.

Lisätietoa asiassa antaa hallitussihteeri Timo Tuurihalme (timo.tuurihalme@defmin.fi / 02951 40119)

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Sähköisen allekirjoituksen voi varmentaa puolustusministeriön kirjaamosta.

Kansliapäällikkö

Jukka Juusti

Hallitussihteeri,
varatuomari

Timo Tuurihalme

Liitteet 1. Kolme kantelua (ST IV / JuLk 24 § 1 mom. 6 k.)
2. Pääesikunnan laillisuusvalvontapäätös AO15621
3. Pääesikunnan laillisuusvalvontapäätös AO21379 (ST IV / JuLk 24 § 1 mom. 3 ja 10 k.)

Jakelu PLM Puolustusministeriö, Jussi Niinistö
Pääesikunta
Tasavallan presidentin kanslia
Eduskunnan oikeusasiamies
Oikeuskanslerinvirasto
Sisäministeriö

Tiedoksi PLM Puolustusministeriö, Petteri Leino
PLM Puolustusministeriö, Juha Martelius
PLM RO Henkilöstöyksikkö
PLM HO Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö, Hanna Nordström
Pääesikunta, Tuija Sundberg
Tasavallan presidentin kanslia, Päivi Pietarinen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi